

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

869

Vragen van het lid **Van Haga** (Groep Van Haga) aan de Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs over *het bericht dat grote steden extra hulp willen bij onderwijs aan asielkinderen* (ingezonden 11 november 2022).

Antwoord van Minister **Wiersma** (Primair en Voortgezet Onderwijs) (ontvangen 29 november 2022).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht dat grote steden extra hulp willen bij onderwijs aan asielkinderen¹?

Antwoord 1

Ja, dat bericht is mij bekend.

Vraag 2

Deelt u de mening dat de gevolgen van ongebreidelde bevolkingsgroei ook neerdalen op het onderwijs? Zo nee, hoe duidt u het dan dat scholen in grote steden er al jaren wekelijks honderden kinderen met een nieuwkomersachtergrond verkrijgen?

Antwoord 2

Ja, bevolkingsgroei zorgt ervoor dat het aantal kinderen in het onderwijs toeneemt. Voor een belangrijk deel komt deze bevolkingsgroei door immigratie. Zolang de instroom aan asielzoekers dermate hoog blijft en de tekorten in het onderwijs zo groot blijven, moeten we alle zeilen bijzetten om ervoor te zorgen dat er voor ieder kind die naar Nederland komt een onderwijsaanbod is.

Vraag 3

Bent u ervan op de hoogte dat scholen in grote steden al jaren kampen met gigantische lerarentekorten, een enorm hoge werkdruk, taal-, gedrags- en aanpassingsproblemen, etnische spanningen en een sterk verminderde sociale cohesie?

¹ Algemeen Dagblad, 10 november 2022, Grote steden willen extra hulp bij onderwijs aan asielkinderen.

Antwoord 3

Ja, ik ben mij ervan bewust dat veel scholen op dit moment problemen ervaren, onder andere vanwege het lerarentekort. De problemen die u benoemt, spelen in verschillende mate een rol daarbij. Om de tekorten aan te pakken wordt een pakket aan maatregelen genomen, waarover ik u onder andere heb geïnformeerd in de Kamerbrief Lerarenstrategie van juli jl. en de Kamerbrief update Lerarenstrategie van oktober jl.² Ook zet ik in op de ondersteuning van scholen, bijvoorbeeld bij het burgerschapsonderwijs. Om scholen in het funderend onderwijs en in het middelbaar beroepsonderwijs hierbij te ondersteunen heb ik samen met de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap per 1 juli 2022 het Expertisepunt Burgerschap (EB) in het leven geroepen. Het EB bestaat uit vier partijen, die hun krachten hebben gebundeld: Stichting School en Veiligheid, Kennispunt MBO Burgerschap, SLO en ProDemos. Zij ondersteunen docenten, schoolleiders, besturen en lerarenopleiders met onder andere kennisbijeenkomsten, een overzicht van aanpakken en methodes en een professionaliseringsaanbod. De helpdesk van het EB stelt scholen in staat vragen te stellen over hun specifieke situatie. Het EB breidt haar activiteiten de komende maanden verder uit. Een volgende stap is de inzet van burgerschapsexperts die scholen individueel bijstaan bij de vormgeving van het burgerschapsbeleid.

Vraag 4

Bent u op de hoogte van het feit dat er in grote steden plannen zijn voor een vierdaagse schoolweek, waar keihard wordt beknibbeld aan het aantal lesuren, dus aan kennisoverdracht?³

Antwoord 4

Ik vind het zorgwekkend dat het lerarentekort voor deze scholen de aanleiding is om een vierdaagse schoolweek te overwegen. Leerlingen horen namelijk gewoon vijf dagen per week naar school te gaan. Gezien de tekorten, zie ik dat het, ondanks hun inzet, scholen niet altijd lukt om dat te realiseren. Dat is uiteraard niet wenselijk. Er wordt op dit moment al erg veel gevraagd van leraren, juist ook op scholen waar er iedere dag gaten dichtgelopen moeten worden in het rooster. Na de coronapandemie die al veel impact had op het onderwijs, kwam vrijwel gelijk de vluchtelingenstroom uit Oekraïne op gang die wederom veel vroeg van zowel nieuwkomersonderwijs als regulier onderwijs. Daar komt nu de verhoogde asielinstroom ten opzichte van voorgaande jaren bij. Dit alles draagt niet bij aan een stabiele omgeving waarin je onderwijs voor leerlingen wil verzorgen en een extra beroep doet op scholen.

Vraag 5

Heeft u de bereidheid om binnen het kabinet direct te gaan pleiten voor het remmen van bevolkingsgroei om verder uitpuilende scholen te voorkomen, de gigantische problemen binnen scholen op te lossen en de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen? Zo neen, waarom niet?

Antwoord 5

De grootte en samenstelling van de bevolking zijn van invloed op de onderwijsarbeidsmarkt en het benodigde onderwijsaanbod. In ieder scenario geldt dat alle kinderen recht hebben op kwalitatief onderwijs. Dit geldt ook voor nieuwkomers, die zo snel mogelijk na aankomst in Nederland naar school gaan. De Staatscommissie Demografische ontwikkelingen die dit najaar van start is gegaan, brengt 1 november 2023 advies uit over scenario's, mogelijke beleidsopties en handelingsperspectieven van de regering in relatie tot de maatschappelijke gevolgen van de demografische ontwikkelingen, in het bijzonder van vergrijzing en migratie, tot tenminste 2050, tegen de achtergrond van de brede welvaartsbenadering. Daarbij gaat de staatscommissie ook expliciet in op het onderwijsdomein.

² Kamerstuk 27 923, nr. 443 en nr. 446.

³ Omroep West, 22 juli 2022, Den Haag in gesprek met scholen over dreigende vierdaagse schoolweek, <https://www.omroepwest.nl/amp/nieuws/4605649/den-haag-in-gesprek-met-scholen-over-dreigende-vierdaagse-schoolweek>.